

D E
HISTORIA GELRICA,

Belgicè composita

à Clarissimo Juvene

D. ARNOLDO SLICHTENHORSTIO,

Gelro, J. U. D. & Poëta elegantissimo.

Historiam patriam, Patrio sermone loquentem,
Lapsa reducentem tempora, **GELRE**, sitis?
Nil prius hac, rara quam **SLICHTENHORSTIUS** arte
Condidit, explendæ sufficit ista siti.
Nomine digna suo est, & veri candida testis,
Nulla notanda silet, nulla silenda notat.
Non hîc invenies peregrina vocabula, nec res:
Gelrica Gelriaco sunt mera dicta sono.
Crescit ab Auctoris meritis dignatio libri.
Nobilis hoc vates nobile struxit opus.
Illi jam dudum merito coma floret honore,
Lecta gerens raro laurea ferta jugo.
Sancta Themis juveni curandas tradidit aras,
Jusque sacerdoti detulit ipsa sui.
Historicum Vatemque tuum Jurisque peritum,
Gelria, quâ poteris parte juvate juva.

JOHANNES WITTEN Gelrus.

De Eadem ad Eundem.

Hactenus indigenam latuit sua patria Gelrum.
Non poteris tantum dissimulare nefas
Sumpisti clamum, Gelris patriaque dedisti,
Readere vix quantum **Ge**ria tota queat.
Per te Menapios cognoscimus atque Sycambros,
Et Celeas, omnis gens genus unde trahit;
Usipiosque patres, Batavæque exordia gentis,
Antehac obscuro semi sepulta situ;
Tutorum regimen quot perduravit in annos,
Tum Conitum seriem, denique gesta Ducum.
Nec nudè narrasse sat est, præcepta recludis
Civica, rectores quæ populumque docent.
Multaque vitales profers in luminis auras
Quæ lateant doctos prætereantque senes.
Plura superstruerem, prohibent sed plura profari
Et pudor, & nimia nexus amicitia.

FRED. à STRALEN, Consul Vadensis
ac eidem oppido à secretis.

Ad Eruditiss. Clarissimumque Juvenem
ARN. SLICHTENHORSTIUM,
Historiam Gelricam Belgico
sermone edentem.

UT vitæ laudisque suæ saturata voluptas
Pontano clausit composuitque dies,
Et cœli magnis illud decus addidit umbris,
Et Superis mixtas fecit habere domos;
Tu quasi defuncti loqueris successor & hæres,
Tu parili nobis exprimis ore senem,
Et sua facundos reddis post funera manes,
Dum referunt verbis mutua verba tuis.
Per te *Pontanus* loquitur, loquerisque per ipsum,
Et calami juncto fœdere condis opus.
Sed velut heredem *Pontani* penna recepit,
Pontani dixit te quoque fama suum.

ROCHUS HOFFERUS, *Zirizæus*.

MÆonides canit acta Ducis cui Græcia mater,
Troianum celebrat Mantua clara virum.
Mulcet uterque sacro dulces modulamine sensus,
Et rapit attonitos bellica Musa viros.
Non impar moliris opus, ARNOLDE; sub ipsos
Subjicis aspectus Gelrica facta Ducum.
Martia famosâ plus gaude, Gelria, Troiâ
Qui sua decantet Pargama Phryge carent.
Tu capis à proprio, felix, præconia cive
Qualia Pelides, quum sua, Homere, canis.
Ilion, indulge; vestrum quoque laudo Daretem,
Phrygius ast anser & Maro cygnus erat.

JAC. HOOFT, J. U. D.

In Gelria Historiam à Clariss. Domino
ARN. SLICHTENHORSTIO, JC.
noviter illustratam.

Livius Ausonidum scribens fera prælia Regum,
Armaque quæ latius Consul in orbe tulit:
Quæ gentes sensere jugum, videre triumphos,
Et quicquid juris Prætor in urbe dedit;
Illa, inquam, referens, longa laudabile fama
Et duraturi nomen honoris habet
Hinc liber Italiæ supremis ortus in oris
Nunc ea, quæ quondam maxima Roma, videt.
Non minus ARNOLDUM commendant scripta, suorum
Quæ res Gelrorum narrat & acta Ducum.
Patrem posteritas, materque Sicambria natum
Accipe, Gelrorum Livius alter erit.

REIN. HOOFT.

A E N

AEN GELDERLAND.

Op haer beschrijvinghe uyt-gegeeven door

ARNOLD van SLICHTENHORST.

MAnhafte Gelderlandt, onwinbaer t'allen daghen,
Bellona's voester-kindt, een donder-slagh in slaghen,
Een blixem tegen 't stael; wiens grimmighe gemoedt
Selfs Romen menighmael gekoelt heeft met haer bloedt,
Schoon ongetemt in 't Veldt, en dat s' haer strenghe wetten
Bestond de wereld door, hand-daedigh, voort te setten,
Voochdes' van aerdt en zee, s'en heeft niet sonder reën
Geschrickt voor u trompet, u wapens aengebeen.
Wat kan de Tijdt al doen? der oud'ren vroomen daeden
Die laghen als verroest, de palm- en lauwer-bladen,
Getuyghen van haer arm, verdort en gants ontdaen,
Selfs de geheughenis van haeren roem vergaen.
Siet een recht-schaepen borst, een borger voort-gekoomen,
Goddin, uyt uwen schoot, die heeft nu wegh genoomen
Dees' grondeloose nacht, heeft met een ijle vlijdt
U van vergeetenheyd, en diepe slaep bevrijdt.
Wat helder licht koemt hier? *Civilis* staet herbooren,
De klingh is in de vuyft. 'k Sie dondrend' en vol tooren
Armini groote ziel. My dunkt den Heldt die leeft.
Siet hoe dat *Cæsar* self, hoe 't Roomsche leger beeft.
Ick sie jae man voor man, de Graven en de Grooten,
En 't Hertoghs edel bloed, van Nassouw hergesprooten,
Op Egmond neergedael; tot dat sich Oostenrijk
Bemaghticht heeft het Landt met listigh ongelijk.
Dit 's SLICHTENHORSTs bestaen. De tijd en kan niet schaden;
Ook duysend jaer hier na, aen mannelijke daeden,
Daer sulcke borgers zijn. O onverwenschlijk pandt,
Sijn Vaderlandt aen hem, hy aen sijn Vaderlandt.

NICOLAES HEYNS.

OP DE
GELDESCHE GESCHIEDENISSEN,
VAN DEN

Hooghgeleerden | *Ervaren* | *Vermacrdets*
Geschiedenis Schrijver | Rechtsgeleerde | Dichter,
ARNOLD SLICHTENHORST.

DE drie Godinnen, die voor desen zaemen streden
Om 't guld' en twistigh lot van d'Appel, zijn te vreden,
En komen over een; 't verschil is ne'ergeveld,
Vermits dat elck in Een haer hoochst vernoegen stelt.
Doch PALLAS, de Godin des oorloghs, sal haer daeden
En mannelijck beleydt, met eer en deught beladen,
Eerst sien in 't licht gebracht; dees' groote dapperheyt,
Op 't trotste afgemaelt, die vverckt naer d'eeuwigheyt.

Hier

Hier op treedt JUNO voort , Meesterſſe van 't heel al ,
 Van 't menſchelyk geflacht , en van het Aerdtſche dal ;
 Sy haect al naer den dagh , vvanneer ſal zijn beſchreven
 Het Recht de ſuyv're Wet , vvaer naer ſal kunnen leven
 Het volck , haer onderdaens ; tot ſtraffe van het quaet ,
 Het zid' aen wie het zijd' , en tot der deughden baet.
 De laetſt' is VENUS vvel , maer heeft het ſlechtſte niet ,
 Geen' oorſaek van beklagh , geen reden van verdriet :
 Sy kiest het beſte deel , het aerdighſt' in het vryen ,
 Van dees' vermaerden Geest , de ſoetſte rijmeryen :
 De dichten (die 't geloof en ſal ſich niet bedriegē)
 Die ſullen gaen , ſoo verr' als ſelfs de bouten vliegen
 Van haer beroemde Soon ; die niet en voelt de pijn
 Der ſchichten , ſal gewis door 't dicht geſchooten zijn.
 Het leven en de tijdt ſal 't Recht en Dichten geven.
 Maer vvat verdient die geen , die dit ſoo heeft beſchreven ?
 Die ons ſoo menigh Jaer ſoo bondigh heeft verhaelt ,
 Diens eer en luyſter dient door Jaeren niet bepaelt.

Ad Dominum Autorem.

Accipe languentis , vates doctiſſime , vena
 Carmina , prolata deſpicienda manu ,
 Ride , ſed memori tua peſtore vota revolvens
 Invenies animi candida ſigna mei.
 Miraris volui peccare quod ore Sicambro ?
 Quid mirum , in Latio quum peregrinus eram ?
 Vera tamen dixi , ſi noſtra ſonare Poëtam
 Lingua nequit , Batavum lingua ſonare poteſt.

ANDREAS SCHADE à Weſtrum.

Op het uyt-geeven

Van de

GELDESCHE HISTORIE,

Door den Heere

ARENT van SLICHTENHORST Rechts-geleerde.

Mannen , die des Werelds duyſter
 Deur de letter-konſt en luyſter
 Van het Grieks gewest verlicht,
 En daer mee veel landen ſicht :
 Ghy die Romens hand-veſt boeken,
 Grondelijck gaet onderſoecken,
 En daer uyt 's lands oorbaer leert,
 En 't gemeene beſt regeert :
 Mannen , die ons zeeden-ſtempel
 Naer het ſtaetelijck exempel
 Van die Stadt beſtieren doet ,
 Die noch yder vyeren moet
 Om haer deughd en braeve daeden ,
 Om haer wel-doorzulte raeden ,
 Om haer 's Werelds kund en recht ,
 Daer de Wereld noch na recht :

'k Bid , ontſlaet u wat dees' wijsheydt ,
 Siet waer in u eygen prijs leydt :
 Set aen zijd het uytheemſch oudt ,
 En u eygen doen beſchouwt.
 Waerom altijd naer Athenen ?
 Waerom doch nae Romen heenen ?
 Waerom ſoo veer van de handt ?
 Leeren kunt ghy in u Landt.
 In dat Landt , alwaer de Vryen
 Zijn de Spaenſche tyrannyn
 Deur gevochten , en aen zy
 Hielpen zielen ſlaeverny.
 Daer de ſeven Vrye Landen
 Moeten d'andere tien aenranden ,
 En de ſeven zijn beſtandt
 Tegens tien , en Spangiens handt.

Wen

Op het uyt-geeven van de Geldersche Historie.

Wen Bourbon haer slechts is mede,
't Zy dan oorlogh 't zy dan vrede
Tegens 't Huys van Oostenrijck
Is Bourbon haer Ludewijck.
Gaet besiet daer de beginfels,
Siet de wieghe, fiet de winfels
Van het strijdbaer Gelderland.
Siet het queeksel van die plant.
Siet van wie ghy af-komst rekent,
Met wie ghy verbonden tekent,
Met wie dat ghy vrede maekt,
Met wie dat gh' in oorlogh raekt.
Siet de opkomst, eer en 't huwen
Van drie Kroonen met de uwen,
Hoe die tuck van raedt en daedt
Pijler-vesten uwen staet.
Siet u Voochden, Graven, Vorsten,
Wat sy niet besteyg'ren dorsten,
Wat sy t'huys of buyten 'slands
Deden met haer kloecke mans.
Hoe ghy Romens ridder-benden
Met u blixem-punten schenden,
Siet die vroomme Zeege-daen,
Siet u trotse Helden aen.
Wen u sneeghe swaerden blickten,
Romens Raed en Volck verschrickten;
Meer, om dat soo kleynen maght
Soo veel' Ruyters t'onder braght.
Maer het wissel-vaerdigh swaeyen
Van 't Geluck kan 't al verdraeyen.
Denckt, hoe dese blinde Vrouw
Wispeltuerigh is van trouw.
Welstandt kan niet altoos duyren.
Loffche weeld' verselschap truyren.
Ach! het warrich volck sijn handt
Slaet in eygen ingewant.
Denckt, ô Gelder, aen dat hollen,
Aen dat bijster vinnich dollen,
Denckt aen 't schendich ongeluck,
Dat u baerde soo veel druck.
Denckt, en schrickt die donder-daghen,
Die de landschap moest beklaghen,
Denckt eens aen dien droeven staet,
Aen die bruske euvel-daedt,
Doen de tweespalt u aen flarde
Sleeter-scheurde, doe de harde
Burger-krijghen u geveldt
Saghen in u eyghen veldt.
Denckt, hoe waer t ghy doen te moede,
Doen de wraeck-luft met haer roede

Trof het sterf-huys van u staet,
En met plaeghen hield geen maet.
Dien de bitze raesernyen
Soo veel ramps u deden lyen,
Doen u Landschap was een Wees,
't Recht ontvooght en 't Hof vol vrees;
't Raedthuys sonder raedt te pleegen,
Ridderschap om hulp verleegen,
Yder huys-gefin gesplitst,
En het grauw gantsch opgerist;
Joncker, burger, boer geplondert,
Doen men moorden in het hondert,
Doen de wraeck greep nae u Kroon,
En betaelden 't u met doon.
Laet noch zijn in u gedachten
Boeren huylen, burger klachten;
Denckt noch aen die bijttebauws
Als van Houcx en Kabbeliauws.
Denckt maer wacht u voor die tijden,
Wilt die kancker-twisten mijden,
Dat ghy kunt den droeven dagh
Deurtaen van een harden slagh.
Leest en leert dan uyt u schriften
Ramp en voorspoed keurigh schiften,
Die u SLICHTENHORST vertaelt,
En daer mee sijn naem behaelt.
Laet u eyghen selfs exempels
Strecken lessen voor u drempels.
Spiegelt u aen eyghen leer.
Eygen leer bevordert meer.
Sticht u soo in eyghen daeden,
Dat gh' u hoeden meught voor schaden;
Dat geen droevigh ongeval
Oyt weer brengt u staet ten val.
Dat geen vyandlijke laegen
Immermeer u Steden plaegen.
Dat u Maes, u Wael, u Rhijn
Buyten tegenspoed magh zijn.
Dat u vry gestreedden muynen
Noyt om onheyl moghen truyren.
Dat de Spaensche lemmer klingh
Noyt de vryheyd u ontwringh.
Dat u Kreyts van beyde Leeuwen
Zy gevesticht deur veel' eeuwen.
Dat geen binnen-twist u floopt.
Dat geen buyten-Heer u stroopt.
Nassouw eertijds heeft u Borghen
Wel bewaert mit eer en sorghen;
Die, doch op een ander voet
U noch hand-haeft met sijn bloedt.

Aen den selven.

DE Tijd, die dus langh had de zeege-daen van Gelder
Versmoort in donck're mijn', brengt *Slichtenhorst* in 't helder.
Hy u vergeetelheyd verlicht met sijn verstand,
Wat is hy waerdigh, die herleeven doet sijn land?
't Is onderlinghe plicht. Want hy het leeven geeft
Weer aen sijn Vaderland, daer hy 't ontfanghen heeft.

W. VAN BRONCKHORST. 1645.